

به نام خداوند یکتا  
روزنه ای به سوی نهج البلاغه  
ویژه ایام اعتکاف

فهرست.....

آغاز.....

شناسنامه نهج البلاغه.....

معرفی کتاب.....

قسمتی از خطبه سیمای پرهیزکاران.....

جدول.....

داستان.....

حکمت های زیبایی از نهج البلاغه.....

سؤال.....

شعر.....

کلام رهبری.....

تهیه کننده: مریم مصاحبی، یاسر رضوانی نژاد، حمیدرضا کفاش

تهیه شده در:

موسسه نهج البلاغه استان اصفهان

مرکز تحقیقات نهج البلاغه دانشگاه آزاد خوراسگان

(آدرس: اصفهان\_ خیابان هاتف\_ خیابان هارونیه\_ رو به روی امام زاده هارونی)

شماره تماس: 03133248339

بهمن ماه: 1402

رجب سال 1445



<http://www.nahj-esf.com>

السلام و صد سلام

به همه دختر خانم‌ها و آقا پسرهای عزیز معتکف مبارک باد بر شما سه روز انس و خلوت با خداوند مهربان روزهایی هرچند اندک اما سرشار از معنویت امید اینکه به یاری خداوند بزرگ در این روزها و شب‌های نورانی و در این دریای عبودیت و ایمان بتوانید ارزنده‌ترین گوه‌های زیبا و درخشان معرفت و تقوای الهی را به دست آورید و پس از بازگشت به اجتماع از نورانیت آن گوه‌های درخشان مردم را بهره‌مند کنید و فضا را به عطر وجود خود معطر سازید دوستان خوبم این چند روز فرصت خوبی است تا روزنه‌ای هرچند کوچک به سوی نهج البلاغه باز کنیم کتابی که اگر کسی با آن انس بگیرد و از معارف نابش بهره‌مند شود جدا شدن از آن برایش سخت می‌شود کتابی که می‌تواند به واقع راه و رسم زندگی صحیح فردی و اجتماعی را به ما نشان دهد کتابی که جرج جرداق مسیحی ۲۰۰ بار آن را مطالعه کرده و بر اساس آن کتاب صورت (الادالة لاسانیه) را در ۵ جلد تالیف کرده است امید است به توفیق خداوند حکیم همه ما بتوانیم از این کتاب در حد توانمان بهره‌گیریم جرع‌ای از دریای علم امیرالمومنین علی علیه السلام را بچشیم

شناسنامه نهج البلاغه منتخبی از سخنان و نوشته‌های امیرالمومنین علی علیه السلام است که به سه قسمت تقسیم می‌شود

۱- ۲۴۱ خطبه یا سخنرانی

۲- ۷۹ نامه

۳- ۴۸۰ حکمت یا سخن کوتاه

گردآورنده نهج البلاغه سید رضی

شهرت اخ القرآن

معرفی کتاب عنوان سیری در نهج البلاغه نویسنده متفکر شهید استاد مرتضی مطهری در مقدمه این کتاب شهید مطهری درباره چگونگی آشنایی خود با نهج البلاغه خاطره زیبایی را بیان می‌کنند ایشان این کتاب را در ۷ بخش به صورت روان تألیف کرده‌اند این هفت بخش عبارتند از:

۱- کتابی شگفت

۲- الهیات و ماورا الطبیعه

۳- سلوک و عبادت

۴- حکومت و عدالت



۵- اهل بیت و خلافت

۶- موعظه و حکمت

۷- دنیا و دنیا پرستی

خطبه همام خطبه ۱۹۳ نهج البلاغه

معروف به خطبه همام است به این خطبه سیمای پرهیزکاران هم گفته می‌شود این خطبه را امیرالمومنین علی علیه السلام در پاسخ به همام که می‌خواست ویژگی‌های پرهیزکاران را بداند بیان نمودند قسمت‌هایی از این خطبه چنین است پرهیزکاران در دنیا همان اهل فضیلت‌هایند:

منطقشان: درست

لباسشان: میانه روی

رفتارشان: همراه با فروتنی

در دین: نیرومند

ایمانشان: همراه با یقین

در دانش: حریص

دانایی‌شان: همراه با بردباری

در عین بی‌نیازی: میانه رو

در سختی: شکیبیا

در هدایت: با نشاط

از طمع: بیزار

آرزویش: کوتاه و نزدیک

لغزشش: اندک

دلش: خاشع

نفسش: قانع

خوراکش: کم

زندگیش: سهل

دینش: محفوظ

شهوتهش: مرده

خشمش: فرو خورده

سخن زشت: از زبانش دور

گفتارش: نرم

کار زشت: از او پنهان

کار نیک: از او آشکار

در دشواری‌ها: آرام

در ناخوشی‌ها: شکیبیا

در خوشی‌ها: سپاسگزار

دوراندیش و در عین حال: ملایم

مردم به خیر او: امیدوار

از شر او: دور

شب‌ها را ایستاده‌اند و قرآن را جز به جز و شمرده و سنجیده می‌خوانند.

روزها بردبارند و دانشمند

نیکوکارند و پرهیزکار

از آنچه خداوند حرام کرده: چشم پوشیدند

گوش خود را: وقف شنیدن دانش سودمند ساختند

خواهان روزی حلال

کارهایش: نیکو

دوست عزیز با استفاده از مطالبی که از خطبه سیمای پرهیزکاران خواندی و همچنین با توجه به معلومات خود جدول را حل

کن!!

افقی

1- پرهیزکاران گوش خود را وقف شنیدن آن می کنند\_ اول شخص مفرد

2- کلمه ای برای نشان دادن درد و رنج

3- فتنه گر قوم بنی اسرائیل\_ پایتخت ایتالیا

4- فقیر\_ سامانه ریلی برقی در شهرها

5- قمر\_ شهری در کرمان

6- خوراک پرهیزکاران\_ هنگام درد میگویم

7- سه منهای دو\_ بخش اصلی دستگاه تنفس و گردش خون

8- پرهیزکاران در دشواری ها اینگونه اند\_ زندگی پرهیزکاران\_ شما در زبان عرب

9- برعکس حر

10- نشانه جمع در زبان فارسی\_ کارهای متقین\_ صدسال

11- شب نیست\_ اجداد\_ بی سواد

12- نام مادر حضرت یوسف\_ گفتار پرهیزکاران

13- ایمان پرهیزکاران همراه با..... است\_ دل پرهیزکاران\_ او مونث

عمودی

1- منطق پرهیزکاران\_ لباس پرهیزکاران

2- مهم ترین\_ ناشنوا\_ سوم شخص مفرد

3- وسط\_ طلا

4- پرهیزکاران قرآن را اینگونه میخوانند\_ لقب پیامبر(ص)\_ اشاره به دور

5- بله انگلیسی

6- هنگام تعجب میگوییم\_ آب صفر درجه

7- بلند مرتبه و شریف

8- پرهیزکار دور اندیش و.....است

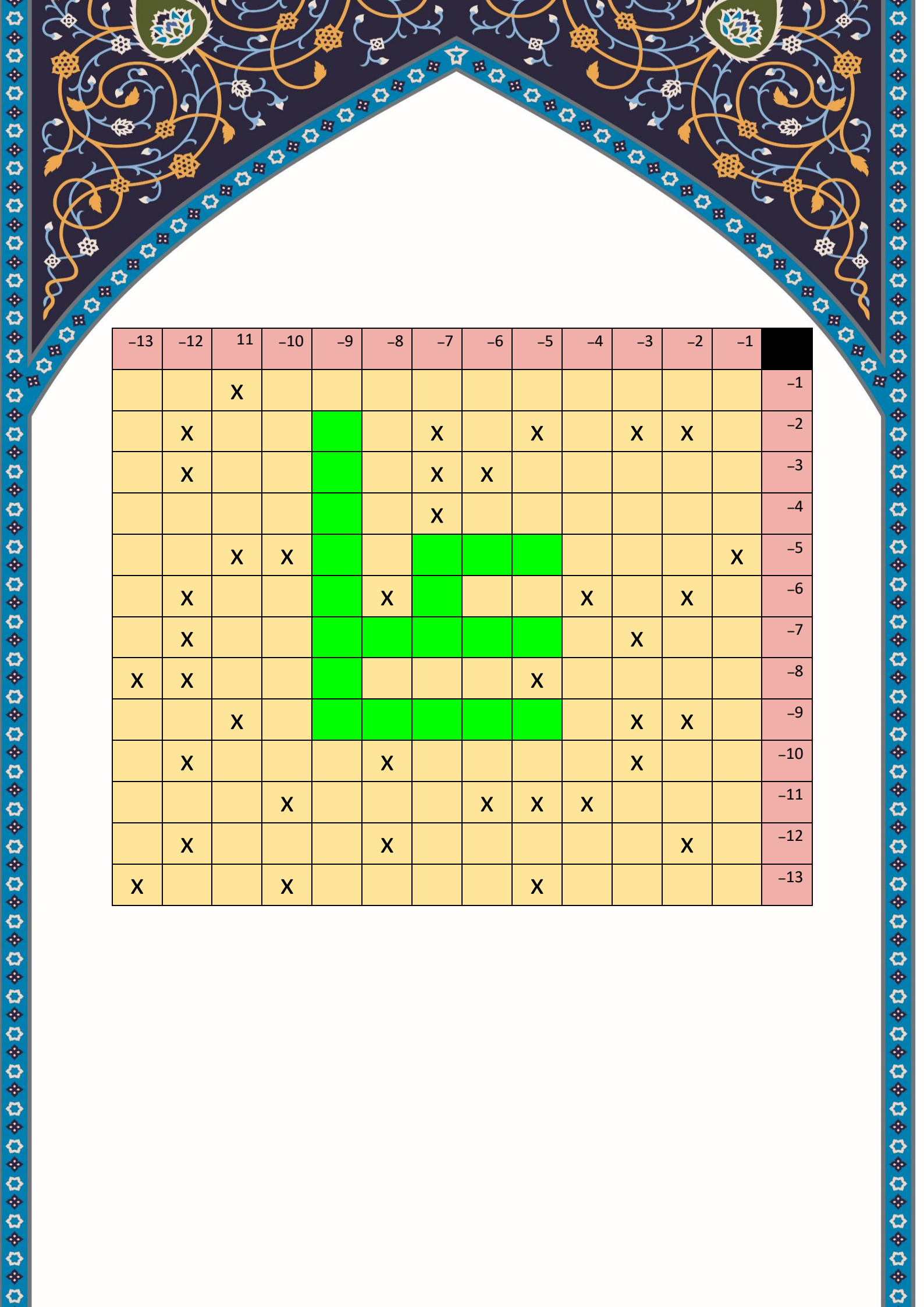
9- نفس انسان پرهیزکار

10- اول شخص مفرد مصدر داشتن (مضارع ساده)\_ کار نیک انسان پرهیزکار..... است

11- اراده و پشتکار\_ فرد پرهیزکار آن را فرومی خورد\_ وسیله ارتباطی سنتی و نوشتاری

12- پروردگار

13- فرد پرهیزکار در دین چنین است\_ پرهیزکار در دانش چنین است



-13	-12	11	-10	-9	-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	
		X											-1
	X					X		X		X	X		-2
	X					X	X						-3
						X							-4
		X	X									X	-5
	X				X				X		X		-6
	X									X			-7
X	X							X					-8
		X								X	X		-9
	X				X					X			-10
			X				X	X	X				-11
	X				X						X		-12
X			X					X					-13



## داستان

### بدرقه دیگران

امام علی علیه السلام به سمت کوفه حرکت می‌کرد که با یک کافر ذمی همراه شد آن مرد به امام علی (علیه السلام) عرض کرد به کجا می‌روی؟

حضرت علی (علیه السلام) فرمود به کوفه می‌روم

وقتی به سر دوراهی رسیدند و خواستند از یکدیگر جدا شوند امام (علیه السلام) از مسیر خود خارج شد و در مسیر او حرکت کرد

مرد ذمی گفت مگر به کوفه نمی‌روی؟

امام (علیه السلام) بله به کوفه می‌روم

مرد ذمی چرا راه کوفه را رها کردی؟

امام (علیه السلام) این کمال حسن همراهی است که مرد رفیق راهش را در هنگام جدایی چند قدمی بدرقه کند و این دستوری است که پیامبر (صلی الله علیه و آله) به ما داده است

مرد ذمی پیامبر شما چنین دستوری داده است؟

امام (علیه السلام) آری

مرد ذمی پس هر کسی از او پیروی کرده است به خاطر همین رفتارهای بزرگوارانه بوده است من تو را گواه می‌گیرم که پیرو دین تو باشم. آنگاه همراه امام (علی السلام) به کوفه رفت و چون او را شناخت اسلام آورد.

حکمت های زیبا از نهج البلاغه

دانش میراثی ارزشمند است.	الْعِلْمُ وَرِاثَةٌ كَرِيمَةٌ (حکمت 5)
آداب نیکو، زیورهای همیشه تازه است.	الْأَدَابُ حُلٌّ مُجَدَّدَةٌ (حکمت 5)
خوشرویی، وسیله ی دوست یابی است.	الْبَشَاشَةُ حَبَالَةُ الْمَوَدَّةِ (حکمت 6)
قناعت، ثروتی است که تمام نمی شود.	الْقَنَاعَةُ مَالٌ لَا يَنْفَدُ (حکمت 57)
عقلی چون دوراندیشی نیست.	لَا عَقْلَ كَالْتَدْبِيرِ (حکمت 113)
هیچ همنشینی، نظیر اخلاق نیک نیست.	لَا قَرِينَ كَحَسَنِ الْخُلُقِ (حکمت 113)
ایمانی چون حیا و صبر نیست.	لَا إِيمَانَ كَالْحَيَاءِ وَالصَّبْرِ، (حکمت 113)
عزتی چون بردباری نیست.	لَا عِزَّ كَالْحِلْمِ (حکمت 113)
عفو، زکات پیروزی است.	الْعَفْوُ زَكَاةُ الظَّفَرِ (حکمت 211)
با سکوت بسیار، وقار انسان بیشتر می شود.	بِكَثْرَةِ الصَّمْتِ تَكُونُ الْهَيْبَةُ (حکمت 224)
حسادت بر دوست، از آفات دوستی است.	حَسَدُ الصَّدِيقِ، مِنْ سَقَمِ الْمَوَدَّةِ (حکمت 218)
درشگفتم از کسی که نا امید است، حال آنکه می تواند آمرزش بخواند.	عَجِبْتُ لِمَنْ يَقْنَطُ، وَ مَعَهُ الْاسْتِغْفَارُ (حکمت 87)

## بوی قرآن

دارد از جایی بشارت های پنهان می دهد

بیشتر نهج البلاغه بوی قرآن می دهد

گوش کن فریاد «أوصيكم بتقوى الله» را

دردها را با همین یک نسخه درمان می دهد

آخرت جای خودش مردم، ولی هر حکمتش

کار دنیای شما را نیز سامان می دهد

مالک اشتر علی را خوب می فهمد نه ما

او که با سر پای فرمان علی جان می دهد

مکتب عشق است و شاگردی یک درس علی

منصب «سَلْمَانُ مَنَّا» را به سلمان می دهد

جرج جرداق مسیحی هم حواری علی ست

این مسیحی با علی بوی مسلمان می دهد...

عزیزان با نهج البلاغه انس پیدا کنید

نهج البلاغه، خیلی بیدار کننده و هوشیار کننده و خیلی قابل تدبر است.

(مقام معظم رهبری حضرت آیت الله امام خامنه ای (حفظ الله))